Erfgoedbank
Leie Schelde

De Zwartegatmolen

COLLECTIE

Molencentrum Roosendaal

INVENTARISNUMMER

DP_R_MC_MVDA_2017_stenen graan-en oliemolen De Pinte

BESCHRIJVING

Op deze postkaart is de verdwenen stenen graan- en oliemolen die op de Pintse wijk 'Het Zwartegat' stond te zien. De molen werd opgetrokken in 1798 en had een opvallende gaanderij. De stenen windmolen stond een dikke 60 jaar gecatalogiseerd als een Nazarethse molen, want tot 1868 was De Pinte een gehucht van Nazareth.

In 1848 werd de molen verkocht. Bij aan te kopen eigendom hoorde ook de molenaarswoning en de herberg 'Het Zwartegat' recht tegenover de windmolen. In 1866 onderging 'de Zwartegatmolen' een eerste ingrijpende wijziging. De toenmalige eigenaar Jan Kerckhaert-Thienpont liet een stoommachine installeren. De wieken van de molen verloren hun functie niet, want hij bleef gedeeltelijk malen op de windkracht.

In 1902 kreeg de stenen molen een blikseminslag te verwerken, maar de schade werd hersteld. De rol van de constructie was nog niet uitgespeeld, want het bouwwerk zou later enkele transformaties ondergaan.

Vijf jaar na de inslag van de bliksem werd de stoommachine in de molen aangepast zodat ze meer kracht kreeg. Het aandeel van de wind als aandrijvingsmiddel werd alsmaar kleiner. In 1911 werd een nieuwe stoommachine geïnstalleerd met nog meer kracht. Stoomkracht verdrong windkracht nu bijna helemaal.

Aan het einde van de Eerste Wereldoorlog werd 'de Zwartegatmolen' beschoten. De molen zou nooit meer malen met de wind. In 1925 werd de constructie gedeeltelijk ontmanteld. De wieken verdwenen. De ontmantelde stukken werden verkocht.

De imposante molenromp bleef in gebruik als stoommaalderij. In 1969 werd de romp echter gesloopt en verdween het laatste stuk 'Zwartegatmolen'.

Het molenaarshuis bleef wel bewaard en is al een tijd opgenomen op de erfgoedlijst. In het kapelletje tegenover café 'Het Zwartegat' (de vroegere herberg 'Het Zwartegat') is een molensteen van de verdwenen molen verwerkt. Op de parking van het café staat een verkleinde replica van de eens zo mooie constructie.

OBJECTTYPE

postkaart

PLAATSEN

De Pinte

DATERING

begin 20ste eeuw

TREFWOORD

Molen, Zwartegat, De Pinte, gesloopt